

Handläggare: Emma Braconier
Telefon: 08-508 14 552

Till
Enskede-Årsta-Vantörs Stadsdelsnämnd

Förändring av resursfördelningssystem inom ekonomiskt bistånd – svar på remiss från Kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar till kommunstyrelsen

Leif Sjöholm
Stadsdelsdirektör

Vlasta Marcikic
Avdelningschef

Lena Holmdahl
Biträdande stadsdelsdirektör/Ekonomichef

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till förändring av resursfördelningssystem inom ekonomiskt bistånd till samtliga stadsdelsförvaltningar i Stockholms Stad. Svaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda 2012-05-31.

I och med 2005 års budget infördes en ny modell för att fördela resurserna för ekonomiskt bistånd till stadsdelsförvaltningarna. Modellen tar hänsyn till ett antal variabler som enligt statistiska samband och erfarenhet påverkar risken att erhålla ekonomiskt bistånd.

Dessa variabler är:

- arbetslöshet/sysselsättning (6 grupper),
- attraktivitetsvariabel (11 grupper),
- inkomst (4 grupper),
- utbildningsnivå (2 grupper).

Kommunstyrelsen fick i uppdrag att årligen utvärdera den nya fördelningsmodellen för att testa modellens precision och hållbarhet över tid. Detta gäller framförallt den grupp av biståndstagare som inte är i någon sysselsättning, studerar eller är arbetsökande. Utvärderingen har fokuserat på en översyn av inkomst- och attraktivitetsvariablerna. Syftet är att säkerställa att fördelningsmodellen speglar behov av ekonomiskt bistånd så bra som möjligt utifrån nuläget.

USK AB/Sweco Eurofutures AB uppdrag har varit att se över hur markvärdet kan uppdateras och att kontrollera de andra variablerna i modellen. Variabeln attraktivitet är en kombination av information om hustyp, juridisk form för flerfamiljshus och markvärde. Markvärdet är hämtat från fastighetstaxeringen för hyreshus och avser värdet att bebygga marken i kronor per kvadratmeter. Attraktivitetsvariabeln används i syfte att spegla befolkningens sociala nätverk som träder in vid tillfälliga ekonomiska kriser för en enskild person.

Årets uppföljning har uppdaterat markvärdet från 2004 till 2008. USK AB/Sweco Eurofutures AB menar att en uppdatering av markvärdet bättre visar befolkningens sociala nätverk i stadsdelsförvaltningarna. Attraktivitetsvariabeln föreslås få en ökad betydelse i uppföljningen eftersom antalet grupper inom variabeln utökas från 11 till 15. Attraktivitetsvariabeln ger en tydlig koppling till risken för förekomst av ekonomiskt bistånd, ju högre markvärde desto lägre förekomst av ekonomiskt bistånd.

Förslaget får en omfördelningseffekt jämfört med nuvarande modell för 2012. För Enskede Årsta Vantör innebär en minskning med 0,8 %, 1,1 miljoner jämfört med nuvarande fördelning.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats på avdelningen Individ och familjeomsorg i samarbete med ekonomiavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Uppdateringen av delkomponenten markvärde bedömer förvaltningen är viktigt eftersom det värde som tidigare använts från 2004 är gammalt och inte korrekt speglar nuvarande markvärde.

Analysen ger störst betydelse åt variablerna sysselsättning/arbetslöshet och attraktivitet för att förutse förekomsten av ekonomiskt bistånd. Attraktivitetsvariablerna får en ökad betydelse att förutse behovet av ekonomiskt

bistånd i och med ökningen av klasser från 11 till 15. De två övriga variablerna inkomst- och utbildningsnivå har enligt analysen ett relativt litet förklaringsvärde. Inkomstklasserna minskas därför från 4 till 2. Förvaltningen är tveksam till att justera inkomstvariablerna från fyra till två och därmed slå ihop de tre klasserna under 150 000 kr i årsinkomst. För ett hushåll med många familjemedlemmar krävs det högre inkomster för att bli självförsörjande än för ensamstående och biståndstiden för stora hushåll är ofta lång. Därför kan minskningen av två inkomstklasser bli missvisande i områden med många stora hushåll aktuella på ekonomiskt bistånd. Förvaltningen önskar att kommunstyrelsen tittar på om hushållsstorleken i kombination med antalet inkomstklasser har betydelse för resursförmedlingen av ekonomiskt bistånd.

Generellt sett är andelen bidragstagare färre hos privata hyresvärdar än hos kommunala bostadsföretag, troligtvis då privata hyresvärdar ofta har inkomstkrav vid godkännande av nya hyresgäster. Detta gäller dock inte redan befintliga hyresgäster i hyreshus som övertagits av privat hyresvärd. Försäljningar av kommunala hyresrätter till privata fastighetsägare i delar av staden kan därför ge effekter på resursfördelningen avseende ekonomiskt bistånd. I realiteten kan det vara samma personer som bor kvar vid en försäljning till privat fastighetsägare. Det bedöms ta tid för att en total omflyttning av hyresgäster ska hinna ske och de krav som privata fastighetsägare har, ska hinna få genomslag i befolkningsdemografin i en stadsdel.

Enligt Socialstyrelsens Öppna jämförelser för ekonomiskt bistånd från 2011 bedöms Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning ha en socioekonomisk nyckel på 8 av en 10-gradig skala. Det innebär enligt Socialstyrelsen en hög risk för behovet av ekonomiskt bistånd i relation till andra kommuner och kommundelar. Stadsdelsförvaltningarna i Farsta och Rinkeby-Kista har en socioekonomisk nyckel på 9 respektive 10. Alla dessa tre stadsdelar bedöms enligt Socialstyrelsen ha en hög risk för behov av ekonomiskt bistånd och får med kommunstyrelsens förslag minskade resurser avseende ekonomiskt bistånd. Nyckeln baseras på invånarnas arbetsmarknadsanknytning, inkomst och utbildningsnivå. Som exempel har stadsdelsförvaltningarna i Hägersten-Liljeholmen och Bromma en socioekonomisk nyckel på 2. De får enligt kommunstyrelsens förslag en ökad fördelning av ekonomiskt bistånd genom att använda de föreslagna variablerna med markvärde.

Öppna jämförelser visar att stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Rinkeby-Kista har större andel bidragstagare med låg utbildning och låg inkomst än stadsdelsförvaltningarna Bromma och Hägersten-Liljeholmen. Genom

att markvärdet uppdateras får två stadsdelar med hög utbildningsbakgrund och låg risk för ekonomiskt bistånd en ökad fördelning. Tre stadsdelar med låg utbildningsbakgrund och hög risk för behov av ekonomiskt bistånd får däremot en minskad fördelning med förslaget. Attraktionsvariabeln som mått för i vilken mån det sociala nätverket kan träda in vid en ekonomisk kris behöver förtydligas.

Markvärdet tar inte hänsyn till de omfördelningar som har skett mellan kommunala hyresrätter och privata fastighetsägare. Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen ska göra en ny översyn av inkomstvariablerna kopplat till hushållsstorlek som beskrivits ovan samt att innebörden av attraktionsvärde ska förtydligas. Ett förslag är att markvärdet för de fastigheter som ombildas från kommunala hyresrätter ska fortsätta att räknas som kommunala under fortsatt fem år efter försäljning till privat hyresvärd för att motverka felaktig bedömning av det sociala nätverket.

Bilagor

Remiss från kommunstyrelsen